

9. pielikums

Informatīvais materiāls sabiedrībai

Informatīvais materiāls sabiedrībai

Par rīcību rūpnieciskās avārijas gadījumā un paredzamajiem aizsardzības pasākumiem

SIA "Baltic Agro" Daugavpils servisa centrā

Šī informatīvā materiālā mērķis ir informēt SIA "Baltic Agro" Daugavpils servisa centra (turpmāk SIA "Baltic Agro" Daugavpils SC) tuvumā dzīvojošos iedzīvotājus un tuvumā esošo uzņēmumus darbiniekus par iespējamo apdraudējumu un attiecīgo rīcību avārijas gadījumā objekta teritorijā.

Informatīvais materiāls izstrādāts atbilstoši Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumu Nr. 131 "Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi" (turpmāk MK noteikumi Nr.131) 69. punktam un ietver visas šim dokumentam MK noteikumu Nr. 131 7. pielikumā noteiktās prasības.

SIA "Baltic Agro" Daugavpils struktūrvienība apliecina, ka piemēro MK noteikumu Nr. 131 prasības, kā arī apstiprina, ka uzņēmumam atbildīgā persona ir iesniegusi iesniegumu par bīstamajām ķīmiskajām vielām Valsts vides dienestā.

Informācija par objektu

SIA "Baltic Agro" aktīvi darbojas kopš 1994. gada (iepriekš darbojoties zem nosaukuma "Kemira Agro Latvija" un vēlāk "Kemira GrowHow"). SIA "Baltic Agro" Daugavpils SC nodarbojas ar graudu pieņemšanu, attīrīšanu, kaltēšanu un uzglabāšanu elevatoros. Objektā paredzēts nodrošināt arī minerālmēslu un augu aizsardzības līdzekļu uzglabāšanu un tirdzniecību.

Atbildīgā persona

MK noteikumu Nr. 131 prasību izpildei atbildīgā persona ir SIA "Baltic Agro" Daugavpils SC vadītājs Austris Skrupskis.

Atrašanās vieta

Objekta adrese: "Dzirnavnieks", Stropi, Naujenes pagasts, Augšdaugavas novads, LV-5413.

Kontakti papildinformācijas iegūšanai

Tālr.: +371 25908111

e-pasts: egils.svikis@balticagro.com

<https://www.balticagro.lv/>

Objekta darbības izklāsts

SIA "Baltic Agro" Daugavpils SC tiek veikti šādi procesi:

- graudu saņemšana, pirmapstrāde, žāvēšana un uzglabāšana;
- amonija nitrātu kraušana un uzglabāšana;
- augu aizsardzības līdzekļu saņemšana un uzglabāšana;
- sašķidrinātas naftas gāzes piegāde un uzglabāšana;
- tirdzniecība.

Minerālmēsli objektam tiek piegādāti fasētā veidā pa dzelzceļu vai ar autotransportu. Augu aizsardzības līdzekļi arī tiek piegādi fasētā veidā ar autotransportu. Bīstamās ķīmiskās vielas tiek uzglabātas gan atklātos āra laukumos, gan noliktavās iekšējās.

Naftas gāze tiek piegādāta sašķidrinātā veidā autocisternās, kas tiek pieslēgtas pie sazemējamā, nostiprinātas, un tad veic pārsūkņēšanu uz virszemes uzglabāšanas tvertni. Sašķidrinātā naftas gāze tiek izmantota graudu kaltēšanas procesā.

Informācija bīstamajām vielām un to raksturojums

Veicot objekta riska novērtējumu, secināts, ka plaša avārijas seku izplatība, kas var radīt arī apdraudējumu ārpus objekta teritorijas, konstatēta darbības ar:

- **amonija nitrāta mēslošanas līdzekļiem** ar slāpekļa saturu, kas pārsniedz 28 procentus;
- **sašķidrinātu naftas gāzi.**

Nosaukums: Amonija nitrāta minerālmēsli

CAS Nr. 6484-52-2

Markējums:

H272: Var pastiprināt degšanu, oksidētājs.

H319: Izraisa nopietnu acu kairinājumu.

Fizikālās īpašības: Oksidējoša cieta viela – 3. kategorija. Amonija nitrāta (AN) minerālmēsli ir stabils ķīmiskais produkts, kas pats nerada paaugstinātu bīstamību. AN minerālmēsli bīstamība var palielināties blakus apstākļos – ārēja siltumstarojuma iedarbības rezultātā, un tā var izpausties kā produkta ķīmiska sadalīšanās ar toksisku gāzu rašanos. AN kā tīrai vielai pastāv arī masas sprādziena potenciāls, taču minerālmēsli ir apstrādāti un tiek apsaimniekoti, lai pasargātu no apstākļiem, kas var veicināt sprādziena attīstību. Papildus tam pirms ieviešanas valstī AN minerālmēsliem tiek veikta detonācijas noturības pārbaude.

Objektā iespējamās avārijas:

AN minerālmēsli ir stabils ķīmiskais produkts, kas pats nerada paaugstinātu bīstamību. AN minerālmēsli bīstamība var rasties blakus apstākļos - ugunsgrēka iedarbības rezultātā, un tās sekas var izpausties kā produkta ķīmiska sadalīšanās ar toksisku gāzu rašanos un izplatību.

Veicot riska novērtējumu, kā potenciālie avāriju ierosinātāji identificētas pārkraušanas operācijas, kurās piedalās iekrāvēji un kravas automašīnas, kas ir potenciālie ugunsgrēka avoti. Iekrāvēja vai kravas automašīnas aizdegšanās var veicināt ugunsgrēka attīstību un apdraudēt kraušanas procesā iesaistīto vielu apjomu. AN minerālmēsļu uzglabāšana tiek veikta noliktavā, līdz ar to arī noliktavas ugunsgrēka gadījumā iespējama minerālmēsļu sadalīšanās un toksisku gāzu izplatība.

Nosaukums: Augu aizsardzības līdzekļi

Objektā nelielos daudzumos tiek uzglabāti fungicīdi, herbicīdi, insekticīdi u.c. augu aizsardzības līdzekļi, no kuriem daļai piemīt bīstamība iedarbībai uz apkārtējo vidi vai cilvēku.

Markējums:

H400: Ļoti toksisks ūdens organismiem

H226: Uzliesmojošs šķidrums

Fizikālās īpašības:

Augu aizsardzības līdzekļi, kuri klasificēti kā ūdens organismiem bīstamas vielas var radīt apdraudējumu apkārtējā vidē. Augu aizsardzības līdzekļi var radīt arī šķidruma aizdegšanos.

Objektā iespējamās avārijas:

Augu aizsardzības līdzekļi ir iepakoti nelielos daudzumos līdz ar to nav paredzama liela apjoma noplūdes. Savukārt daudzu iepakojumu vienlaicīgas sabojāšanās un līdzekļu noplūšanas dabā iespējas ir mazas.

Darbības ar augu aizsardzības līdzekļiem, kas atbilst bīstamo vielu kategorijai – uzliesmojoši šķidrums, tiek veiktas salīdzinoši nelielos apjomos. Taču neveiksmīgu apstākļu sakritības gadījuma, ugunsgrēks augu aizsardzības līdzekļu noliktavā varētu izraisīt iepakojuma bojāšanu ar vielu izplūdi un līdzdalību ugunsgrēkā ar sadegšanas produktu izdalīšanos, kas var būt arī bīstami cilvēka dzīvībai.

Nosaukums: Sašķidrinātā naftas gāze (propāna – butāna maisījums)

CAS Nr. 74-98-6

Markējums:

H220: Īpaši viegli uzliesmojoša gāze.

H280: Satur gāzi zem spiediena; karstumā var eksplodēt.

Fizikālās īpašības: Īpaši viegli uzliesmojoša gāze – 1. kategorija. Naftas gāze ir smagāka par gaisu, līdz ar to uzkrājas zemās vietās. Sašķidrinātas naftas gāzes (SNG) noplūde rada ugunsdrošības draudus. SNG noplūdes gadījumā nepieciešams novērst iespējamus aizdegšanās avotus: atklātu liesmu, dzirksteles elektriskās strāvas avotos u.tml. SNG ar gaisu var veidot sprādzienbīstamus maisījumus. Sašķidrināta propāna noplūde atmosfērā sajūtama pēc raksturīgās smakas, ko rada tam pievienotais odorants. Augstās koncentrācijās var izsaukt nosmakšanu.

Objektā iespējamās avārijas:

Veicot riska novērtējumu, kā potenciālās avārijas identificētas pārkraušanas operācijas no autocisternas un uzglabāšanas tvertnes bojājums, kā rezultātā var notikt SNG noplūde, kur daļa no izplūdušās vielas apjoma uzreiz gāzes veidā izplatās atmosfērā un daļa izplūst kā šķidrums un iztvaiko no peļķes. Avārijas draudus SNG noplūdes gadījumā var radīt nelabvēlīgu notikumu sakritība, tas ir, tiešā tuvumā atrodas aizdegšanās avots, kā, piemēram, atklāta liesma, dzirkstele u.c. Avāriju sekas SNG noplūdes gadījumā var būt saistītas gan ar gāzes mākoņa sprādzienu, gan siltumstarojumu, kas rodas ugunsgrēka gadījumā. No izskatītajiem SNG avārijas scenārijiem, tālākais avārijas seku izplatības potenciāls konstatēts SNG piegādes autocisternas BLEVE gadījumā.

Brīdināšana un rīcība rūpnieciskās avārijas gadījumā

Brīdināšana ārpus objekta tiks nodrošināta ar tālruņa palīdzību. Blakus esošo uzņēmumu un iedzīvotāju informēšana paredzēta brīdī, kad attīstoties nevēlamam notikumam objektā, pastāvēs apdraudējums objekta apkārtnē esošiem iedzīvotājiem un komersantiem. Ārkārtas situācijās apkārtējo iedzīvotāju papildus apziņošanu nodrošinās operatīvie dienesti ar to rīcībā esošajiem resursiem un tehniskajiem līdzekļiem.

Rīcība atrodoties telpās

Saņemot brīdinājumu par ugunsgrēku vai lielu piedūmojumu:

- Aizveriet ārdurvis, iekšdurvis, logus, lai gaiss no ārpusē neieplūst telpās, noslēdziet vai izslēdziet ventilāciju un gaisa kondicionierus.
- Nepieciešamības gadījumā aizsargājiet elpošanas ceļus, izmantojiet ūdenī samērcētus vates un marles apsējus, citus vairakkārt salocītus apsējus no gaisa caurlaidīga materiāla vai respiratorus ar attiecīgiem filtriem, ja tādi ir Jūsu rīcībā.
- Ja iespējams, pārliecinieties, vai kaimiņi ir informēti par avāriju un prot atbilstoši rīkoties.

Rīcība atrodoties ārpus telpām

Sajūtot toksisku dūmu vai tvaiku smaku vai saņemot brīdinājumu:

- Nekavējoties dodieties projām no bīstamās zonas perpendikulāri vēja virzienam (tā, lai pūstu no sāniem)! Meklējiet patvērumu tuvākajā ēkā.
- Ja Jums ir apgrūtināta elpošana, izmantojiet jebkādu ūdenī samērcētus gaisa

caurlaidīgus audumus un elpojiet caur tiem. Ja tas nav iespējams, aizturiet elpu vai veicat īsas, seklas ieelpas.

- Nelietojiet atklātu uguni, pārtrauciet jebkurus darbus!

Evakuācija

Evakuācijas gadījumā, ņemiet līdzi personu apliecinošus dokumentus, naudu un pirmās nepieciešamības priekšmetus. Pirms evakuācijas noslēdziet elektropadevi, gāzes un ūdens padevi. Paziņojiet kaimiņiem par izziņoto evakuācijas nepieciešamību un palīdziet bērniem, invalīdiem un vecākiem cilvēkiem sagatavoties evakuācijai.

**Ārkārtas situācijās zvanīt uz vienoto ārkārtas palīdzības
izsaukumu numurs **112****

**AVĀRIJAS GADĪJUMĀ IEVĒROJIET OPERATĪVO DIENESTU RĪKOJUMUS,
INSTRUKCIJA VAI PRASĪBAS!**

SIA "Baltic Agro" Daugavpils servisa centrs apstiprina, ka objektā ir noteikta kārtība, kādā saskaņā ar objekta Civilās aizsardzības plānu atbildīgā persona sadarbībā ar VUGD un citiem operatīvajiem dienestiem veic reaģēšanas pasākumus nevēlamu notikumu vai rūpnieciskās avārijas seku samazināšanai, ierobežošanai vai likvidēšanai un uzņēmumā ir nepieciešamie resursi, lai nodrošinātu efektīvas rīcības avāriju lokalizācijai un likvidācijai.